

בלבבי משכן אבנה

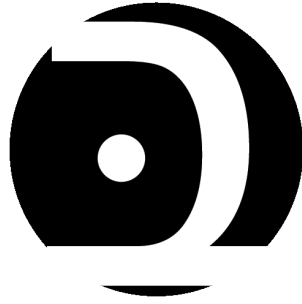
שאל לבבי

שאלות ותשובות

קרח תשפ"ב

[247]

מהארכיון

בני תשע מידות ותיקונם..... א

חולשה במצות הבית ותיקונה..... א

הוא ומידותיו חד וענין העצבות..... א

שיער ותספורת..... ד

כוונת השמות בשאיפה ונשיפה..... ד

תיקון הסתירות שבנפש - לאשה..... ה

פתח ללימוד חכמת הקבלה..... ה

ניצול הזמן בשעת הנהיגה ברכב..... א

ניצוד ללימוד בספר הכוזרי..... א

בני תשע מידות ותיקונם

מה יכול האדם לעשות בעבור בניו או בנותיו אם הוא חושש ח"ו שהם באים מאחד מן התשע מידות שהובאו בשו"ע (סי' רמ ס"ג).
תודה מאד להרב שליט"א.

תשובה:

אמרו (נדרים, כ, ע"ב) המורדים והפושעים בי, אלו בני תשע מדות, בני"י אסנ"ת משגע"ח, בני אימה, בני שנואה, בני נידוי, בני תמורה, בני מריבה, בני שכרות, בני גרושת הלב, בני ערבוביא, בני חצופה. ופירש הר"ן (שם) שלפי שיש צד עבירה ביצירתן הוו מורדין ופושעין. ולשון הטור, פוגם הולד. ולשון הב"ח (או"ח סימן רמ) הולד יהיה פגום כשיהיה נוצר ע"י ביאה זו. ועיין פרישה (אהע"ז, סימן כה) ז"ל, ז"ל מור"ש, וכו', פגם גדול יש בו. ובבעלי הנפש לראב"ד כתב, פוגם את הוולד, ופוגם את עצמו.

ועיין פרישה או"ח סימן ר"מ. ועיין מאמר מרדכי שם. ועיין זוה"ק, דברים, רל, ע"א. ושם, פקודי, רס"ז. וחמדת ימים, שבת קדש, פרק ט'. ומשנת חסידים, מסכת תפלת? העשיה, פ"ו. ומחשף הלבן, יתרו.

ועיין לשם שבו ואחלמה (חלק הביאורים, שער העקודים, פ"א) בני תשעה מדות שאמרו בנדרים ספ"ב וכו', הנה פשוט הוא שהם בסכנה גדולה למאד, וכו', עיי"ש.

ותיקון תשע מדות אלו בזמן, עיקרם בין ר"ה ליוה"כ, כמ"ש בילק"ש (ישעיהו, פ"א, רמז שפט) רחצו הזכו וגו', תשע מדות כתיב כאן כנגד תשע ימים שבין ר"ה ליוה"כ, ומה כתיב אחריו, לכו נא ונוכחה יאמר ה', אם יהיו חטאכם כשנים כשלג ילבינו. ד"א, כנגד קורבנות ר"ה, פר אחד, איל אחד, כבשים בני שנה. עיי"ש.

ועיין (ברכות, כט, ע"א) הני תשע של ר"ה כנגד מי. ועירובין (מ, ע"א) ר"ה שחל להיות בשבת, לב"ה מתפלל תשע. ור"ה (לד, ע"א) תשע תקיעות. ושורש הארה זו הוא ט' תיקוני דיקנא דז"א, כנודע, עיין זוה"ק, דברים, קמז, ע"א. ושורש הפגם נעוץ בכך שהנוק' יצאה נקודה אחת ונחסר ט"ס, כנודע. והז"א תחלה היה תלת גו תלת, ונעשה ו"ק. ואח"כ גדל ונעשה לו ג"ר, נעשה ט"ס. וזהו שורש התיקון. ועיין עמק המלך (שער טז, פרק ס"ה) י"ג מדות בהתפללו על עון מחילת העגל, ובמרגלים לא זכר אלא תשע, הענין כי עון העגל היה פוגם בז"א, עיי"ש. ועיין קהלת יעקב (ערך תם) תם (ז"א) ר"ת תשע מדות. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר אילו של יצחק, פרק נ"ח) תשע פעמים מדה, גימט' אמת. סוד איש תם, אמת, א-תם. ועיי"ש מאמר פיתוחי חותם קודש, פ"ב, ופ"י. ופרי עץ חיים, שער הסליחות, פרק ח. ועץ חיים, שער הפרצופים, דרוש ב'. ועשרה מאמרות, מאמר אם כל חי, ח"ב, סימן טז. ושיח יצחק, ח"א, דרוש לשבת בראשית.

ולכן עיקר התיקון למעשה בכללות, התדבקות בתשע מדות של רחמים שהוזכרו במרגלים. ובפרטות לכל אחד מן התשע תיקון ומדה לעצמו. וזה שורש גדלות בין ט' יום ויום אחד, וט' חדשי עיבור, ותשע שעות של יום. עיין תענית, כה, ע"ב.

ויתר על כן כל מדרגת תשע תיקון לכך. כגון (ברכות, לב, ע"ב) חסידים הראשונים היו שוהים תשע שעות ביום בתפלה. עיקם הכתוב תשע אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו (פסחים, ג, ע"א). טהרה בתשעה קבין, ועוד.

חולשה במצות הבית ותיקונה

לכבוד מו"ר הרב שליט"א, יישר כוחכם על הספרים ועל השיעורים הנפלאים שלך, זה עשה שינוי משמעותי בחיים שלי.

אני רוצה לשאול שאלה בנוגע למצות עונה. אין לי [כמעט] תאווה לזה. והקישוי לא פועל. מאיזה יסוד זה נובע, ומה התיקון. תודה רבה

תשובה:

פעמים זה ענין גופני, ופעמים ענין נפשי.

הענין הנפשי נחלק לכמה חלקים:

א- רוממות מעל החומריות, והתדבקות בעולם עליון יותר.

ב- "אין קישוי אלא לדעת". ופעמים חסר בדעת, כנשים וקטנים. וזהו חסרון בדעת - התקשרות.

ג- פגם היסוד נקרא "קרי", לשון מקרה. והיפוכו "עצם" כמ"ש ר"א אבולעפיה, בספרו חיי העולם הבא. ופעמים האדם דבוק במקרה, וחסר מדרגת עצם.

חסרון בארבעת היסודות, הן נפשי והן גופני:

ד- חסרון ב"חמימות", שליטת קרי, "קור". וזהו חסרון ביסוד ה"אש".

ה- חסרון בטיפה, בזרימה. וזהו חסרון ביסוד "המים".

ו- חסרון ב"יורה כחץ", וזהו חסרון ביסוד ה"רוח".

ז- חסרון ב"קישוי" עצמו, וזה חסרון ביסוד ה"עפר", שממנו בא הקושי.

הוא ומידותיו חד וענין העצבות

שלום כבוד הרב, א. ראיתי בשיעור נפש החיים שהרב אומר שכל הסוגיא של 'הוא ומידותיו חד' זה דורש הסבר, האם הרב יוכל להסביר מה הכוונה ואיך זה בא לידי ביטוי בעבודת נפש? הרי אם אני לומד את התורה ודבק בחכמתו אז אני יכול להכיר שזה חכמת הבורא אבל איך זה מעלה אותי להכיר שזה זה הבורא בעצמו? (וכן לגבי המידות או הרצון). מילא אני דבק בהווית הבורא אז אני דבק (כביכול) בו, אבל איך דבקות במידה מסויימת גורמת

לי לא רק לגלות את מידת הבורא בתוכי אלא גם לגלות את הבורא בעצמו? דבקות מידה/רצון מצמצמת אותי למידה/רצון. כלומר השאלה היא מה בעצם הידיעה "שהוא ומשהו ממנו חד" נותנת לי בעבודת נפש?

ב. בנוסף בעל התניא אומר שעצבות לא שייכת בנפש האלוקית, בעוד שמעתי שיעור מהרב שלהעלות את העצבות לשורשה זה גם דבקות בבורא. באיזה אופנים העצבות באה לידי ביטוי שהיא בשורשה? ואיך ממנה נדבקים בבורא?
ג. מה ההבדל בין עצבות לאבלות? מה ההבדל בין דברי בעל התניא לדברי הרב? תודה

תשובה:

א. הוא ומידותיו חד, כלומר שהמידות אינם דבר נבדל ממנו, אלא הוא נגלה בתוכם, כביכול העצמות נצטמצמה ונגלית בתוך גבול, מדות. "כשהוא רוצה משרה שכינתו בין שני בדי ארון". והבן שאין אנו מדברים עליו כפשוטו, אלא ע"י גילוי, שהוא נגלה במידותיו. והמשל כאדם הלובש בגד ברחובה של עיר, שראיית הבגד יוצרת את החוש שכאן נמצא הגברא בתוכה. וכן הוא לגבי מידותיו, שהם כלים שלו כביכול שנגלה בתוכם.

ובלשון דקה יותר. מידותיו הם "חלקי" גילוי. גילוי שלם בערכנו, אור אין סוף. גילוי חלקי, מידותיו.

ב. עצבות כפשוטו אינה שייכת בנפש האלקית, אלא מרירות, כמ"ש בתניא. עצבות במהותה הפנימית צמצום, "אמה עצבה", שייכת אף בנפש האלקית. האדם דבק בצמצום של הבורא שצמצם אורו הא"ס לצדדים.

ג. עצבות - צמצום, כנ"ל. אבל, צער על ההעדר. מהות האבלות נתבארה בשיעורי בלבביפדיה, מחשבה, ועבודת ה'. ומהות העצבות נתבארה בשיעורי ארבעת היסודות - יסוד העפר.

שיעור ותספורת

אני גיורת. נשואה, הולכת עם מטפחת. מורידה את שערות הראש עם מכונת תספורת פעם בשבוע. האם בפעולה הנ"ל אני מחסירה מעצמי "שער-שיעור-השערה"?

תשובה:

אמרו חז"ל, שמלך מסתפר בכל יום, וכהן גדול פעם בשבוע. וזו התדבקות במדרגת כהן גדול, בניצוץ ממנה. ראוי לתת לב שיהא איזון נכון בין מעשה זה לשאר כל החלקים הן בגוף והן בנפש.

כוונת השמות בשאיפה ונשיפה

נאמר שכצבי הירש הרבי מזידיטשוב [תלמיד של החוזה מלובלין] היה שואף הוא היה מתרכז בשם י-ה-ו-ה וכשהוא היה נושף הוא היה מתרכז בשם א-ל-ו-ק-י-ם. האם זה משהו שיכול להתאמן כיום ואם כן למשך כמה זמן ומתי?

תשובה:

כן. הזמן משתנה מנפש לנפש, אולם ראוי ג' פעמים בכל יום, שחרית, מנחה, וערבית. ובכל פעם ג' פעמים.

תיקון הסתירות שבנפש - לאשה

קראתי את התרגום באנגלית של הדרשה של פרשת שמות [שיחת השבוע 015 שמות. עמל. ישוב הסתירות בנפש. תשע"ז] על החשיבות של פתרון הסתירות הפנימיות של האדם. לפי הבנתי את הדרשה, הדרך הטובה ביותר לעשות זאת היא ע"י ללמוד תורה. עם זאת, האם יש דרך אחרת שאישה יכולה להשתמש בה בכדי לפתור את הסתירות שלה אם אין לה זמן ללמוד כל כך הרבה תורה? תודה רבה לך.

תשובה:

יש להעמיק ולהבין ולהפנים, שכל דבר בנוי בצורה של דבר והיפוכו, כמו "זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם". ואח"כ להתבונן בכל יום על דבר אחד ולראות בו דבר והיפוכו, ואיך הם אינם רק סותרים זה לזה, אלא כיצד הם משלימים זה לזה. וכך לאט לאט הנפש קולטת את הסתירות שבקרבה כבנין ולא כהפרעה. ואזי בכל סתירה בנפש יש לראות את ההשלמה שבסתירה ולא רק את ההפרעה שבה. וזהו העבודה בשורש לתקן את הסתירות בנפש. וישנה עוד עבודה בענפים, להקטין את הסתירה ולצמצמה.

פתח ללימוד חכמת הקבלה

שלום לכבוד הרב. אני אברך שב"ה לומד בעיון ובבקיאות תמידין כסדרן. בשנים האחרונות התקרבותי לאדם גדול תלמיד של גדולים אשר פתח בפני מעט את הדרך אל לימוד הסוד כלומר שלמדנו חלק משער ההקדמות ואח"כ דעת ותבונה (לא את כולו רק את הפרקים הראשונים, עד פרק י"ב לא כולל מוחין דקטנות) וכמובן עם באורים. חשוב לציין שלא למדנו כ"כ את ה"שימוש" בחכמה זו (חסידות, כוונות וכו') אלא חכמת האמת, כך הייתה דרכו של הרב. כעת בעוונותינו הרב נפטר ואכמ"ל, ושאלתי היא מה המשך הדרך בלימוד הנ"ל האם לחפש עוד אדם גדול (לא נראה לי שדבר זה אפשרי כ"כ) או להמשיך לבד עם היסודות שלמדתי או אולי להשתמש בספרי עזר (שפע טל, תלמוד עשר הספירות וכדו') או שעורים (כמו שיש לרב שליט"א) החשש שלי הוא שאין כאן הכוונה אישית, וכידוע המקום לטעיות גדול מאד. מחכה לתשובת הרב. תודה רבה לרב שליט"א על כל השיעורים הנפלאים ועל מסירות הנפש למסור אותם.

תשובה:

ראשית יש לבכות לפניו ית"ש שיזמין לכם רב אמת. לעת עתה ראוי להמשיך ללמוד, וראוי ללמוד ראשית **פתחי שערים** כולו לר' יצחק איזיק חבר. ואח"כ **אוצרות חיים** כולו, ואח"כ **עץ חיים** לפחות עם פירוש הלשם שנותן בירור שיטתי של "מהלך" בחכמת האמת.

ניצול הזמן בשעות הנהיגה ברכב

לכבוד הרב שלום, תודה רבה על כל השיעורים, ספרים והעצות, יש לי שאלה בקשר ללימוד בזמן פנוי. לא זכיתי להיות אברך ש"תורתו היא אומנותו", ויש לי זמני נסיעה ברכב הפרטי שאני מרגיש שאולי אוכל לנצל בצורה יותר טובה. מדובר על מינימום של שעה וחצי ביום, ולפעמים כמה שעות.

השאלה היא מה הכי טוב לעשות בזמן הנהיגה:

- 1 כלום (ואז המחשבות משוטטות בכל העולם)

- 2 התבודדות - לדבר / לשיר לקב"ה

- 3 לשמוע למוזיקה ללא מילים

- 4 לשמוע למוזיקה עם מילים

- 5 לשמוע שיעור תורה

- 6 לשנן תהילים - משניות

- 7 לשנן דף גמרא

אשמח מאד אם הרב יוכל לדרג לפי עדיפות.

בתודה מראש, וברכה והצלחה בכל אשר תפנה.

תשובה:

בודאי שראוי לנצל זמן זה, אולם מתוך זהירות יתירה של שמירה בדרכו על עצמו וזולתו.

צורת הניצול משתנה מנפש לנפש כפי צורכה, ויתר על כן לפי רמת הריכוז שניתן לו לפי נפשו תוך כדי נהיגה, כי לא כל הנפשות שוות בכך להתרכז תוך כדי נהיגה וגם לשמור על זהירות כראוי.

ניצול ללמוד בספר הכוזרי

שלום וברכה לכבוד הרב שליט"א.

איזה פירוש הרב ממליץ על ספר הכוזרי?

תשובה:

דבר זה תלוי מה הצורך, פירוש שורשי עמוק ויסודי, או להבנה קלה ומסודרת.

לצורך הבנה קלה ומסודרת, ניתן ללמוד בהוצאתו וסידרו של רבי יחזקאל סרנא זצ"ל. אם נצרך שפה קלה יותר, אפשר ללמוד עם הכוזרי המפורש שנכתב ע"י הרב מרדכי גניזי.

שׁוֹׁת בלבבי משכן אבנה · קרח תשפ״ב [247] מהארכיון

לקבלת העלון השבועי בדוא״ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי
והשׁוֹׁת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס]
03-548-0529

לכירורים בנושאי ״בלבבי משכן אבנה״
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588
פקס 03-548-05294
ת.ד. 16452 ירושלים 9116302
info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט״א
מופיעים ב״קול השבוע״
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231